

Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency

Avustus opetustoimen henkilöstön täydennyskoulutuksen kehittämiseen (Osaava-ohjelma)

Haku aika

1.2.2010 - 31.3.2010

Lisätietoja

Sivistystoimentarkastaja Lasse Lehtinen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto. lasse.lehtinen@avi.fi, puh. 040 749 1810

Sivistystoimentarkastaja Asko Jaakkola, Kaakkois-Suomen ELY, asko.jaakkola@ely-keskus.fi, puh. 0400 410 738.

Sivistystoimentarkastaja Kristiina Juusti, Hämeen ELY, kristiina.juusti@ely-keskus.fi, puh. 040 839 2212

Aluehallintovirastot julistavat koulutuksen ja opetuksen järjestäjien haettavaksi valtion erityisavustuksen opetustoimen henkilöstön täydennyskoulutuksen kehittämiseen vuosille 2010 - 2011. Avustus on osa opetusministeriön Osaava-ohjelman mukaista kehittämistoimintaa.

Osaava -ohjelma

Opetusministeriö käynnistää määräaikaisen opetustoimen henkilöstön ammatillista osaamista kehittävän Osaava-ohjelman vuonna 2010. Ohjelman tavoitteena on aktivoida yleissivistävän, ammatillisen, aikuiskoulutuksen sekä vapaan sivistystyön organisaatioita kehittämään suunnitelmallisesti henkilöstönsä osaamista. Ohjelmaa ei ole suunnattu korkeakoulujen henkilöstölle. Ohjelmalla tuetaan paikallisesti ja alueellisesti osaamisen kehittämisessä tarvittavien rakenteiden ja suunnitelmallisen toiminnan luomista. Osaava-ohjelmalla uudistetaan opetustoimen henkilöstökoulutusta niin, että se palvelee entistä paremmin työyhteisökohtaisia ja henkilöstön omia osaamistarpeita.

Ohjelman tarkoitus on auttaa osaltaan koulutuksen ja opetuksen järjestäjiä huolehtimaan opetustoimen henkilöstönsä osaamisesta niin, että henkilöstön pääsy ammatillista osaamista parantavaan täydennyskoulutukseen voidaan varmistaa. Ohjelma ei poista työsopimuslaissa ja kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa mainittuja työnantajan velvoitteita huolehtia henkilöstönsä ammatillisen osaamisen kehittämisestä.

Kohderyhmät

Osaava-ohjelma on tarkoitettu opetustoimessa työskenteleville henkilöille. Sen lisäksi erityisinä kohderyhminä vuosina 2010 - 2011 ovat sivistys- ja oppilaitosjohto, pää- ja sivutoimiset tuntiopettajat, yli 55-vuotiaat opettajat ja henkilöt, jotka eivät ole päässeet tai voineet osallistua lainkaan tai vain vähän täydennyskoulutukseen viime vuosina.

Osaava-ohjelman mukaisen kehittämistoiminnan tavoitteet

Osaava-ohjelman pääosan muodostavat paikallisesti laadittavat osaamisen kehittämisen mallit ja toimintasuunnitelmat. Koulutuksen järjestäjät tai oppilaitokset voivat yhdessä alueellisesti tai muuten kootun verkoston jäsenenä hakea rahoitusta paikallisesti toteutettavien osaamisen kehittämisen suunnitelmien laatimiseksi ja täydennyskoulutuksen järjestämiseksi sekä toiminnan rakenteiden vahvistamiseksi. Osaamisen kehittämistä edistävien verkostojen jäsenenä voi olla mukana myös työelämän muita toimijoita. Kehittämistyöllä haetaan uusia, innovatiivisia osaamisen kehittämisen tapoja ja malleja.

Ohjelmaan kuuluva täydennyskoulutus suunnitellaan tukemaan työntekijöiden koulutustarpeita ja kehittämään työyhteisöjen toimintaa kokonaisuutena. Kehittämistoiminnan runkona toimivat paikalliset osaamistarvekartoitukset sekä koulutus- ja kehittämissuunnitelmat. Näiden laatimisessa voidaan käyttää asiantuntija-apua. Opiskeluun ja kehittämistyöhön tarvittava ajankäyttö sovitaan organisaatiokohtaisesti.

Työyhteisöjen kehittämisessä tärkeää on tukea koulujen ja oppilaitosten verkostoyhteistyötä osaamisen kehittämisen mallien ja toimintasuunnitelmien luomiseksi. Lisäksi työyhteisöjä tuetaan niiden järjestäessä täydennyskoulutusta, joka edistää perusopetuksen laatuksiterityötä (opetuksen laatutyötä), henkilöstön työhyvinvointia tai henkilöstön tietoyhteiskuntaosaamista. Toiminnan tarvelähtöisyyden vahvistamiseksi täydennyskoulutusta suunnitellaan ja toteutetaan kehittämisverkostossa paikallisista ja alueellisista tarpeista lähtöisin. Toimeenpantavassa toiminnassa tulee huomioida mahdolliset valtakunnalliset ohjeet ja suositukset.

Osaava -ohjelmassa toteutettava työyhteisöjen yhteinen täydennyskoulutus on maksutonta osallistujille. Koulutukset suunnitellaan mahdollisimman suurelta osin työhön liittyviksi, jolloin työtehtäviin liittyvien koulutusosien suorittaminen palvelee koulujen ja oppilaitosten kehittämistä. Lisäksi kannustetaan työn ohella tapahtuvaan opiskeluun kehittämällä verkko-opetusta, osa-aikaisen opiskelun mahdollistavia malleja sekä työn ja koulutuksen vuorottelua. Kehittämistyössä rohkaistaan kokeilemaan ja luomaan myös uusia täydennyskoulutuksen muotoja (esim. opintovierailut, verkko-opiskelu, video/audiovälitteinen koulutus, työskentelyn seuraaminen toisessa työyhteisössä, vertaisoppiminen jne.) perinteisempien toteuttamistapojen rinnalla.

Osana työyhteisöjen suunnittelemaa toimintaa tuetaan myös yksilöiden kehittämistä. Aktivoitavia ryhmiä ovat yli 55 -vuotiaat opettajat sekä tuntiopettajat. Täydennyskoulutuksessa voidaan hyödyntää edellä mainittujen kohderyhmien osalta muualla toteutettua täydennyskoulutusta (esim. opettajien pedagogisten ainejärjestöjen koulutus, muiden täydennyskoulutuksen tarjoajien koulutus). Myös sivistys- ja oppilaitosjohdon kansainvälisiin koulutuksiin ja konferensseihin osallistumista voidaan tukea. Osallistumismaksujen kattamiseen varataan tarvittava määräraha hakemusta tehtäessä.

Nyt haettavana olevan määrärahan lisäksi Osaava-ohjelmassa käynnistetään sivistys- ja oppilaitosjohdolle suunnattua muuta valtakunnallista täydennyskoulutusta. Näitä ovat rehtorin työhön valmentava rekrytointikoulutus 6 op, uusien rehtoreiden koulutusohjelma 9 op sekä tieto- ja viestintätekniikka johtamisen välineenä 6 op. Myös uusille opettajille (2-5 vuotta tehtävässään toimineille) tarkoitettua vertaismentorointia tarjotaan valtakunnallisesti. Opetusministeriö ja opetushallitus vastaavat näiden ohjelman osien toimeenpanon käynnistämisestä. Niihin osallistuminen on maksutonta mainituille kohderyhmille. Haku mainittuihin ohjelmien koulutuksiin järjestetään erikseen.

Raportointi ja seuranta

Koulutuksen järjestäjien/kehittäjäverkostojen tulee seurata ja raportoida kehittämistoiminnasta määrärahan myöntäneelle aluehallintovirastolle. Määrärahan käytöstä tulee koota määrällistä ja laadullista palautetta. Verkoston toimintaa koordinoiva taho kokoaa koko verkostoa koskevat tiedot keskitetysti. Raportoinnissa tuotetaan arvio siitä, miten toiminnalle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet. Erityisesti seurannassa pyydetään tietoa siitä, miten kehittämistyö ja toteutettu täydennyskoulutus tukivat kohdejoukon henkilökohtaisia ja organisaatiotason tavoitteita. Opetusministeriö ja opetustoimen henkilöstökoulutuksen neuvottelukunta seuraavat Osaava-ohjelman tavoitteiden toteutumista kansallisesti. Seurannasta ohjeistetaan erikseen hyväksytyjä tahoja.

Valtionavustuksen myöntäminen

Valtionavustus myönnetään kehittämistyön käynnistämisestä ja sen tulosten vakiinnuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin vuosina 2010 - 2011. Vuodelle 2010 myönnettyä valtionavustusta voidaan käyttää vuoden 2011 loppuun asti.

Valtionavustusta voidaan käyttää suunnittelu-, kehittämis- ja arviointityöstä aiheutuviin kustannuksiin, täydennyskoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin sekä näihin toimintoihin liittyviin välittömiin matka-, koulutustila- ja tietoliikennekustannuksiin. Sovitulta osin avustusta voi käyttää verkoston ulkopuoliseen täydennyskoulutukseen osallistumisesta aiheutuviin osallistumismaksuihin tai asiantuntijapalveluihin.

Valtionavustuslain (688/2001) 14 §:n mukaan ”valtionavustus saadaan käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen”. Verkostojen ja työyhteisöjen käyttöön suunnattua Osaava-avustusta ei voi käyttää organisaation kiinteisiin toimintakustannuksiin kuten opetuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin, laitehankintoihin, sijaisten palkkaluihin tai muihin vastaaviin kustannuksiin.

Valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä on:

- **Hakija** on oppilaitosten tai koulutuksen järjestäjien alueellinen verkosto, jossa on vähintään kaksi, mielellään useampi nimetty jäsen. Verkosto on muodostettu niin, että toiminnalla on mahdollisuus jatkaa myös rahoitetun kehittämishankkeen jälkeen. Verkoston toiminta ei voi olla suunnattu vain yhden koulutuksen ylläpitäjän / koulutuskuntayhtymän henkilöstölle tai yhden kunnan / kaupungin henkilöstölle. Erityisesti isojen ja pienten toimijoiden yhteiset ja muut laajat verkostot ovat etusijalla. Verkostot voivat olla myös valtakunnallisia koulutusverkostoja ja verkoston yhteistyökumppaneina voi olla työelämän muita toimijoita.

Yksi verkoston jäsenistä nimetään hallinnollisesti vastuulliseksi kumppaniksi.

Toimijat sitoutuvat kehittämistoimintaan sekä laatimaan / päivittämään osaamisen kehittämissuunnitelmansa ja toiminnan kehittämiseen keskeisesti liittyvät kehityskeskustelukäytäntönsä.

Toiminnan ohjaamiseksi muodostetaan yhteinen ohjausryhmä, joka vastaa yhteistyöstä koulutuksen järjestäjien / oppilaitosten kesken, organisoii toiminnan yhdessä koulutuksen järjestäjien / oppilaitosten koulutusvastaavien kanssa sekä huolehtii tiedotuksen etenemisestä aina päätöksentekijöille asti. Ohjausryhmän tulee osoittaa hankkeelle yhteyshenkilö, joka vastaa myönnettyyn erityisavustukseen liittyvästä tiedonkulusta ja raportoinnista.

- **Hankkeen kohderyhmä ja sisällöt** vastaavat ohjelman mukaisen kehittämistoiminnan tavoitteita. Toiminta suunnitellaan systemaattiseksi ja säännölliseksi oppilaitosten / koulutuksen järjestäjien toimintaa tukevaksi ja kehittäväksi toiminnaksi. Toiminnalla on edellytykset vakiintua hankkeen päättymisen jälkeen. Hanke monipuolistaa alueen täydennyskoulutuksen tarjontaa.
- **Hankkeen aikataulu** on sovitettu siten, että hanke voi aloittaa toimintansa viimeistään elokuussa 2010 ja saa hanketoiminnan päätökseen vuoden 2011 loppuun mennessä.
- **Hankkeen kokonaiskustannusarvio** vastaa toiminnasta aiheutuvia todellisia menoja. Hakijoilla on osoitettuna toimintaan omarahoitusosuus. Tämä osuus voi olla laskennallista. Aluehallintovirasto maksaa avustuksen saajan tilille kuuden viikon kuluessa siitä, kun myönteinen päätös avustuksesta on tehty.
- **Arviointi ja raportointi** toiminnan tuloksellisuudesta on säännöllistä. Hanke toimittaa lyhyen selvityksen hankkeen toiminnasta vuoden 2010 lopussa ja loppuselvityksen 10.2.2012 mennessä määrärahan myöntäneeseen aluehallintovirastoon. Aluehallintovirasto antaa myöntämispäätöksen yhteydessä tarkemmat ohjeet annettavista selvityksistä.

Valtionavustuksen hakeminen ja määrä

Ennen valtionavustushakemuksen tekemistä hakijan/hakijoiden tulee tutustua Osaava-kehittämistyöhön liittyviin tausta-asiakirjoihin.

- [Osaava-työryhmän loppuraportti 15.4.2009](#) (Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen varmistaminen, OPM: 2009:16)
- [Osaava-ohjelman tavoitteet](#) (Opetustoimen henkilöstökoulutuksen neuvottelukunta)
- [Opetusministeriön suunnitelma valtion rahoittamasta opetustoimen henkilöstökoulutuksesta vuonna 2010](#)

Valtionavustus myönnetään oppilaitosten tai koulutuksen järjestäjien verkostolle, jossa on vähintään kaksi jäsentä. Avustus voidaan myöntää myös useamman aluehallintoviraston alueella toimivalle kehittämisverkostolle. Tällöin avustushakemus osoitetaan hallinnollisesti vastuullisen kumppanin alueella toimivalle aluehallintovirastolle. Aluehallintovirastot neuvottelevat keskenään avustuksen myöntämisestä maantieteellisesti laajoille hankkeille.

Avustuksen suuruus vaihtelee kohteena olevan opetustoimen henkilöstön määrän ja suunnitellun kehittämistoiminnan sisällön mukaan.

Hakulomake mahdollisine liitteineen toimitetaan Etelä-Suomen aluehallintovirastoon, os. PL 110, 00521 HELSINKI 31.3.2010 virka-ajan päättymiseen mennessä. Tämän jälkeen toimitetut hakemukset voidaan jättää huomiotta.

Hakua tuetaan alueellisilla informaatiotilaisuuksilla. Tilaisuudet toimivat samalla verkostoitumis- ja suunnittelutilaisuuksina. Tilaisuudet järjestetään seuraavasti:

Kanta-Hämeen maakunnan kunnat

keskiviikkona 3.2.2010 klo 9.00 - 11.00

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, kokoustila Waldemar
Birger Jaarlin katu 15, Hämeenlinna

Päijät-Hämeen maakunnan kunnat

keskiviikkona 3.2.2010 klo 13.00 - 15.00

Lahten aikuiskoulutuskeskus, luentosali
Kirkkokatu 16, 15140 Lahti

Kymenlaakson maakunnan kunnat

torstaina 4.2.2010 klo 9.00 - 11.00

Kouvolan kaupungintalo, valtuustosali
Torikatu 10, Kouvola

Etelä-Karjalan maakunnan kunnat

torstaina 4.2.2010 klo 13.00 - 15.00

Lappeenrannan kaupungintalo, Willimies-kokoustila
Willimiehenkatu 1, Lappeenranta

Uudenmaan maakunnan kunnat

perjantaina 12.2.2010 klo 9.00 - 11.00

Senaattikiinteistöt, kokoustila 1-2
Ratapihantie 9, Helsinki, Itä-Pasila

Itä-Uudenmaan maakunnan kunnat

perjantaina 12.2.2010 klo 13.00 - 15.00

Laurean ammattikorkeakoulu, Porvoo, luokkatila 407
Mannerheimintie 20, 4. krs, Porvoo

LIITTEET: Hakulomake
Arviointiperusteet